

Aan de Minister van Klimaat en Groene Groei

Directoraat-generaal Klimaat
en Energie
Directie Strategie
Energiesysteem

Auteur
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

nota
TER BESLISSING

Kamerbrief resultaten SDE++ 2024 en
openstelling 2025

TER BESLISSING
Datum
20 mei 2025
Kenmerk
DGKE-DSE / 98938938

RT 0000105391

Kopie aan

Bijlage(n)

Parafenroute			
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]			
[Redacted]			

Aanleiding

Eerder is de Tweede Kamer geïnformeerd over de openstellingsronde van de SDE++ in 2025. Deze Kamerbrief wordt verzonden om bedrijven en de Tweede Kamer nader te informeren over verschillende onderwerpen die relevant zijn voor die openstellingsronde.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd de Kamerbrief te ondertekenen ter verzending aan de Tweede Kamer en akkoord te gaan met de volgende twee besluiten die hieronder worden toegelicht en in de brief zijn verwerkt:

- Mogelijk maken CO₂-opslag in het buitenland voor Nederlandse bedrijven
- Omgang met uren met een negatieve elektriciteitsprijs

Kernpunten

In de brief gaat u in op de volgende onderwerpen:

- *Voorlopige resultaten van de SDE++-openstellingsronde van 2024:* Op dit moment is er voor een budget van € 5,6 miljard positief beschikt. Er is nog voor € 2,6 miljard aan aanvragen in beoordeling door RVO. Na afronding zal de Kamer worden geïnformeerd over het eindresultaat
- *Afname van openstaande voorschotten:* Conform een eerdere toezegging gaat u in op de afhandeling van openstaande voorschotten. In 2021 en 2022 waren energieprijzen hoog, waardoor bedrijven voor een totaal van € 1,2 miljard aan teveel betaalde voorschotten hebben ontvangen. Doordat energieprijzen zijn gedaald en RVO is begonnen met terugvorderen neemt het teveel betaalde bedrag fors af en zal eind dit jaar naar verwachting een nog te verrekenen bedrag van € 50 miljoen resteren.

Ontvangen BBR

- *Staatssteungoedkeuring:* Het verlengen van de huidige staatssteungoedkeuring is noodzakelijk om te voorkomen dat er vanaf 1 januari 2026 geen beschikkingen meer kunnen worden afgegeven.
- *Vergunningen en versnelling energietransitie:* Voor de openstellingsronde van 2025 is besloten om een versoepeling door te voeren in de indieningseisen van de SDE++, namelijk om niet langer te vragen om een vergunning voor technische bouwactiviteit. Daarmee worden aanvragen van SDE++-subsidie eenvoudiger voor bedrijven.
- *CO₂-opslag in het buitenland:* Vanwege staatssteunbezwaren van de Europese Commissie is het voor continuering van de SDE-regeling en het stimuleren van CCS nodig om CO₂-opslag in het buitenland per 2025 toch mogelijk te maken. Eerder is ter uitvoering van een motie¹ juist besloten CO₂-opslag in ieder geval in 2025 niet mogelijk te maken in de SDE++.
 - Uit contact met de diensten van de Europese Commissie is echter gebleken dat de huidige beperking in de SDE++ met betrekking tot opslag in het buitenland in strijd is met het Unierecht, omdat het de vrije handel tussen EU-/EER-lidstaten op een ongeoorloofde wijze beperkt.
 - Er vindt momenteel nog contact plaats tussen DGKE en de Europese Commissie, maar dit wordt niet kansrijk geacht. Het informele standpunt van DG COMP is afgestemd met DG ENER en DG CLIMA. De Commissie heeft in een recente staatssteunprocedure met Denemarken dezelfde eis gesteld. Daarmee is het niet aannemelijk dat de Europese Commissie van haar standpunt zal afwijken.
 - Het kabinet heeft dit voorjaar verschillende stappen gezet ten behoeve van Aramis (staatsdeelname Aramis via EBN en Gasunie, volloopprijscoregeling en het openstellingsbudget van de SDE++ voor 8 miljard in 2026). Dat Nederlandse bedrijven de mogelijkheid krijgen om subsidie aan te vragen voor opslag in het buitenland, kan een negatief effect hebben op benutting van Aramis, maar moet worden bezien in het kader van dit bredere voorjaarspakket en het genomen besluit t.a.v. bankgaranties hieronder waardoor indirect ook het tijdige gebruik van Aramis aantrekkelijker is gemaakt.

Wanneer het kabinet een motie niet uitvoert wordt hiervan melding gemaakt in de ministerraad. Wij adviseren u dit in de eerstvolgende MR te doen i.v.m. verzending van de brief en zullen dit separaat voor u voorbereiden.

- *Kostenstijgingen en bankgaranties:* als productie-installaties als gevolg van kostenstijgingen niet meer kunnen worden gerealiseerd, kan dit een reden zijn om het volledige bedrag van de bankgarantie niet te innen, conform de lijn waarmee u heeft ingestemd. Ook is dit een positief signaal richting bedrijven die een SDE beschikking voor CCS hebben, maar voor wie de subsidie niet meer passend is in verband met gestegen kosten. Zij

¹ Kamerstuk 32 813, nr. 1444

kunnen hierdoor makkelijker herindienen en voor een passende subsidie in aanmerking komen.

- *Toekomstige correcties:* Door de introductie van aanvullend beleid kunnen additionele kosten ontstaan voor projecten als die gecombineerd kunnen worden met SDE++-subsidie. In de Kamerbrief wordt aangekondigd dat deze componenten in de correctiebedragen (corrigeren van de SDE-subsidie voor marktprijzen) kunnen worden opgenomen.
- *Openstelling SDE++ 2026:* In de brief wordt aangekondigd dat ook voor de openstellingsronde van 2026 van de SDE++ middelen zijn gereserveerd voor een budget van € 8 miljard en dat er in het voorjaar van 2026 duidelijkheid gegeven zal worden over de openstelling in 2027. Daarmee komt u tegemoet aan de motie van het lid Grinwis c.s. die verzoekt om de mogelijkheden om via de SDE++ de investeringsstroom de komende jaren op peil te houden, te verkennen en te wegen tijdens de voorjaarsbesluitvorming.

Naast bovenstaande punten, gaat u in een bijlage bij de brief in op techniek-specifieke onderwerpen die voor bedrijven van belang zijn voor de SDE++-regeling 2025, maar voor de Kamerbrief te gedetailleerd:

- *Aanpassing advies PBL:* Het PBL brengt binnenkort een aanpassing uit op het SDE++ eindadvies 2025. Het betreft aanpassingen in de GvO-waarde van groen gas, de ETS-correctie bij enkele warmtecategorieën en het basisbedrag van monomestvergisting. Deze aanpassingen worden doorgevoerd in de openstelling van de SDE++ 2025. Daarnaast zal de SDE++ vanaf 2025 niet langer de onbalanskosten vergoeden in het correctiebedrag bij wind en zon-PV, maar worden wel de basisbedragen verhoogd.
- *Wijziging benodigde bijlagen aanvraag en efficiëntie-eis warmtepomp:* RVO vroeg voorheen bij de beoordeling van aanvragen regelmatig om aanvullende informatie. Er worden nu drie extra indieningseisen gesteld die voortaan direct bij de aanvraag worden vereist:
 - Een verklaring van de netbeheerder over beschikbaarheid van transportcapaciteit voor categorieën waar beschikbaarheid van elektriciteit essentieel is
 - Een intentieverklaring van een afnemer bij projecten die warmte of waterstof leveren
 - Een haalbaarheidsstudie bij zon-PV projecten met een vermogen kleiner dan 1 MW
- *Kwartierwaarden:* Per 30 september worden de day-ahead-elektriciteitsprijzen in kwartierwaarden genoteerd. De SDE++ zal hier meteen op aansluiten
- *Uren met een negatieve elektriciteitsprijs:* U kondigt aan dat de situatie blijft zoals die is; er wordt niet gecorrigeerd voor uren waarin de elektriciteitsprijs negatief is. Dit betekent dat zon-PV-projecten geen compensatie krijgen voor het toenemende aantal uren met een negatieve elektriciteitsprijs.
- *CO₂-voetafdruk zonnepanelen:* Het PBL heeft in de marktconsultatie voor de SDE++ aan de sector advies gevraagd over de haalbaarheid en meerkosten van een maximale CO₂-eis voor zonnepanelen. De uitkomst

hiervan zal worden gebruikt om hierover een beslissing te nemen voor de openstelling van de SDE++-regeling in 2026.

Kenmerk
DGKE-DSE / 98938938

Toelichting

CO₂-opslag in het buitenland

- Op 19 december 2024 is de motie Kröger/Postma aangenomen die oproept om CO₂-opslag in het buitenland niet op te nemen in de SDE++. Hieraan is uitvoering gegeven in de SDE++-Kamerbief van 21 februari jl.
- Uit intensief contact met de diensten van de Europese Commissie (DG COMP) is gebleken dat de huidige beperking in de SDE++ met betrekking tot opslag in het buitenland in strijd is met het Unierecht, omdat het de vrije handel tussen EU-/EER-lidstaten op een ongeoorloofde wijze beperkt.²
- Het verzekeren van de tijdige realisatie van belangrijke CO₂-infrastructuur (Aramis) is geen geoorloofde grond om de vrije handel (tijdelijk) te beperken. Ook het bezwaar dat openstelling in de 2025-ronde het risico met zich meebrengt op overstimulering of mogelijke uitvoeringstechnische knelpunten vindt de Europese Commissie onvoldoende om de beperking (tijdelijk) toe te staan. Hier speelt ook nadrukkelijk mee dat de Europese Commissie recent in een andere staatssteunzaak (Denemarken) een soortgelijke beperking expliciet heeft verboden.
- De Europese Commissie heeft aangegeven niet akkoord te zullen gaan met verlenging van de staatssteungoedkeuring voor de SDE++ zolang de beperking tot binnenlandse CO₂-opslag aanwezig is. Verlenging van de staatssteungoedkeuring is nodig voor de juridische basis voor de afhandeling van de 2025-ronde en voor komende openstellingsrondes.
- Daarnaast zijn er marktspelers uit het buitenland (Equinor) die naar verwachting juridische stappen zullen nemen als de beperking gehandhaafd blijft.
- Openstelling van CO₂-opslag in het buitenland in de SDE++ betekent concurrentie voor de Aramis-keten. Bij de recente Klimaatfondsbesluitvorming zijn grote bedragen (€639 mln. voor kapitaalstoring EBN en €662 mln. voor het volloopprijsico) gereserveerd teneinde tijdige realisatie van de Aramis-keten in 2029/2030 te bevorderen. Openstelling van CO₂-opslag in het buitenland kan mogelijk een negatief effect hebben op het tijdig bereiken van de benodigde startvolumes en dus tot een vertraging van de FID-datum van Aramis leiden. Daarmee wordt de bijdrage van Aramis aan de 2030 doelen onzeker. Hoe groot de negatieve effecten in de praktijk zullen zijn is niet met zekerheid te zeggen. Een deel van de gereserveerde middelen is bedoeld om het risico van achterblijvende vraag naar Aramis en terminal CO₂Next gedeeltelijk af te dekken. Hierbij is echter geen rekening gehouden met openstelling van CO₂-opslag in het buitenland in de SDE++-ronde van 2025.
- Het mogelijk maken van CO₂-opslag in het buitenland kent overigens ook voordelen. Het geeft Nederlandse bedrijven additionele mogelijkheden om

² Artikel 35 VWEU en punt 33 van de CEEAG (staatssteunrichtsnoeren voor energie en milieu).

te verduurzamen, het zorgt voor de ontwikkeling van de Europese CCS-markt en het verhoogt de druk op Aramis om efficiënt te opereren. Het verbod op nationale beperkingen ten aanzien van opslag in het buitenland zorgt er bovendien voor dat het makkelijker wordt voor bedrijven van andere EER-lidstaten om nationale subsidie te krijgen voor CO₂-opslag in Nederland, wat kan bijdragen aan de verdere voltooiing van Aramis.

- Het is onzeker of er in 2025 daadwerkelijk aanvragen voor CO₂-opslag in het buitenland komen. Equinor, dat in het Noorse Northern Lights zit, heeft eerder aangegeven geen klanten te kennen die klaar zijn om in 2025 een SDE++-aanvraag in te dienen.
- Het is daarnaast onzeker of de huidige CCS-subsidiebedragen ook passend zijn voor CO₂-opslag in het buitenland, waardoor een beperkt risico op overstimulering bestaat. Er zal extern onderzoek uitgevoerd worden naar de passendheid van de CCS-subsidiebedragen voor buitenlandse opslag, maar de uitkomsten hiervan komen te laat voor de 2025-ronde. Voor deze ronde geldt dat RVO de kosten van individuele CCS-projecten controleert. Als de kosten lager uitvallen, kan RVO het subsidiebedrag naar beneden bijstellen en het te veel betaalde subsidiebedrag terugvorderen.
- Tot slot, het is misschien niet voor alle projecten mogelijk om per 2025 opslag in het buitenland toe te staan, omdat het meten en rapporteren van emissiereducties nog niet in alle gevallen voldoende is ingeregeld. Dit wordt nader onderzocht. Voor ETS-bedrijven is deze zogenoemde meetketen in ieder geval voldoende ingeregeld. De Europese Commissie heeft informeel toegestemd met een uitzondering voor gevallen waarin de meetketen nog niet op orde is. Samen met RVO en de Nederlandse Emissieautoriteit wordt gekeken naar de implicaties voor de uitvoering.
- Alles afwegend: het openstellen van CCS in de SDE++ is essentieel voor het behalen van de klimaatdoelen, er lijkt geen ontkomen aan het openstellen van de SDE++ voor ook buitenlandse opslag, de effecten hiervan op Aramis zijn onzeker, maar er zijn redenen te denken dat die beperkt zijn en openstelling van de SDE++ geeft in elk geval snelle duidelijkheid.
- Bovendien draagt CO₂-opslag in het buitenland bij aan CO₂-reductie in Nederland. De CO₂ wordt hier verwijderd en toegeschreven aan Nederland, niet aan het land waar CO₂ wordt opgeslagen. Er gaat daarom ook geen subsidie naar bedrijven in het buitenland.